

PSY027 ANALÝZA DAT – KVALITATIVNÍ VÝZKUM

Katedra psychologie
Fakulta sociálních studií MU
2018

Aktualizováno: 10. 9. 2018

Základní informace

Základní charakteristika:

Cílem předmětu je prohloubení znalosti východisek a metod kvalitativního výzkumu a jejich aplikace na konkrétní problém. Předmět zahrnuje repetitorium principů kvalitativního výzkumu a hlavních přístupů v rámci kvalitativní metodologie. Důraz bude kladen na reflexi epistemologických východisek projektu a jejich korespondence s konkrétním zvoleným postupem, a dále na seznámení se s mezinárodními publikačními standardy kvalitativního výzkumu v oblasti psychologie.

Určeno pro:

Povinný předmět, určený pro studenty doktorského studijního programu Psychologie.

Kreditová zátěž:

15 ECTS

Forma ukončení:

zkouška

Garance:

doc. Mgr. Tomáš Řiháček, Ph.D.

Vyučující:

prof. PhDr. Ivo Čermák, CSc.
doc. Mgr. Tomáš Řiháček, Ph.D.

Obsahové a časové rozvržení

Předmět zahrnuje:

- jeden blok prezenční výuky v délce 4-6 vyučovacích hodin (termín bude upřesněn v průběhu semestru),
- samostudium povinné literatury,
- ústní zkoušku.

Při přípravě na zkoušku vyjděte z následujících okruhů:

1. Stručné repertorium základních principů kvalitativního výzkumu, formulace výzkumné otázky
Literatura: Maxwell (2013)
2. Konceptuální rámec: epistemologická východiska, pojmový rámec předmětné oblasti, volba přístupu v rámci kvalitativního výzkumu
Literatura: Crotty (1998), Finlay (2012, 2017), Bowen (2006)
3. Design výzkumu, tvorba vzorku, tvorba dat
Literatura: Maxwell (2013)
4. Analýza dat: různé přístupy ke kódování, interakce mezi výchozími koncepty a daty
Literatura: Saldaña (2009), Riháček, Čermák a Hytych (2013)
5. Prezentace a obhajoba výsledků, otázky validity
Literatura: Levitt et al. (2017, 2018)

V rámci přípravy na zkoušku si vyhledejte libovolnou kvalitativní studii z oblasti tématu své dizertační práce. Může se jednat o vaši vlastní studii; v tom případě je potřeba, aby měla podobu již dokončeného textu (tj. publikovaného či v recenzním řízení). Vytisknutý text studie přineste s sebou na zkoušku. Samotná zkouška pak bude mít podobu rozpravy nad touto studií s důrazem na následující otázky:

- Jaká epistemologická a teoretická východiska autoři práce zvolili? Pokud nejsou explicitně pojmenována, z čeho na ně lze usuzovat?
- Jsou zvolený postup, prezentované výsledky a závěrečná diskuze s těmito východisky konzistentní? Argumentujte, v čem spatřujete konzistenci či naopak nesoulad.
- Jaký jiný přístup v rámci kvalitativního výzkumu by bylo možné pro zodpovězení dané výzkumné otázky použít? Jak by mohl vypadat postup a výsledky studie, pokud autoři tento přístup zvolili?
- Jaké jsou limity dané studie? Které z nich a jak autoři studie reflektují? V čem byste navrhovali postupovat jinak?
- V čem by bylo možné studii vylepšit, aby lépe odpovídala standardům reportování kvalitativního výzkumu?

Termín zkoušky si studenti sjednávají individuálně u některého z vyučujících předmětu, a to kdykoli během semestru či zkuškového období. Zkouška musí proběhnout do konce zkuškového období daného semestru, v němž je předmět zapsán, proto doporučujeme domlouvat si termín s dostatečným předstihem.

Literatura

Povinná:

- Crotty, M. (1998). *The foundations of social research: Meaning and perspective in the research process*. London: Sage.
- Levitt, H. M., Bamberg, M., Creswell, J. W., Frost, D. M., Josselson, R., & Suárez-Orozco, C. (2018). Journal article reporting standards for qualitative primary, qualitative meta-analytic, and mixed methods research in psychology: The APA Publications and Communications Board task force report. *American Psychologist, 73*(1), 26–46.
- Levitt, H. M., Motulsky, S. L., Wertz, F. J., Morrow, S. L., & Ponterotto, J. G. (2017). Recommendations for designing and reviewing qualitative research in psychology: Promoting methodological integrity. *Qualitative Psychology, 4*(1), 2–22.
- Maxwell, J. A. (2013). *Qualitative research design: An interactive approach*. Los Angeles, CA: Sage.

Rozšiřující:

- Bowen, G. A. (2006). Grounded theory and sensitizing concepts. *International Journal of Qualitative Methods, 5*(3), Article 2. Retrieved from http://www.ualberta.ca/~iiqm/backissues/5_3/pdf/bowen.pdf
- Finlay, L. (2012). Five lenses for the reflexive interviewer. In Jaber F. Gubrium, James A. Holstein, Amir B. Marvasti & Karyn D. McKinney (Eds.), *The SAGE handbook of interview research: The complexity of the craft* (pp. 317-331). Thousand Oaks, CA: Sage.
- Finlay, L. (2017). Championing „reflexivities.“ *Qualitative Psychology, 4*(2), 120-125.
- Řiháček, T., Čermák, I., & Hytych. R. (2013). *Kvalitativní analýza textů: čtyři přístupy*. Brno: MUNI Press.
- Saldaña, J. (2009). *The coding manual for qualitative researchers*. Los Angeles, CA: Sage.